

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EU : OTÁZKY A ODPOVĚDI

Tento dotazník lze použít rovněž k otestování znalostí obsahu studijního materiálu Příručka k Listině základních práv EU. Správné odpovědi jsou označeny zeleně.

OTÁZKY

1. K jakému hlavnímu účelu (účelům) slouží žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce?

1. Poskytování pomoci vnitrostátním soudům při výkladu unijního práva.
2. Uplatňování nadřazenosti unijního práva nad vnitrostátními právními předpisy.
3. Zajištění jednotného uplatňování a výkladu dotčeného vnitrostátního práva.
4. Zajištění faktické nadřazenosti SDEU nad vnitrostátními soudy.

2. Které z následujících tvrzení je pravdivé / jsou pravdivá?

1. Listina je příkladem sekundárního unijního právního předpisu.
2. Listina nemá postavení primárního unijního právního předpisu.
3. Listina upravuje úplně stejná práva jako EÚLP.
4. Listina poskytuje (přinejmenším) stejnou úroveň ochrany jako EÚLP.

3. V jaké situaci je Listina použitelná?

1. Při provádění unijního práva.
2. Když je unijní právo prováděno pouze orgány EU.
3. Listina je použitelná pouze v situacích týkajících se občanů EU.
4. Listina je použitelná ve všech situacích týkajících se uplatňování práva na vnitrostátní úrovni.

4. Zásada „užitečného účinku (*effet utile*)“:

1. Je formou výkladu Smluv a nástrojů sekundárního unijního práva.
2. Je obecnou zásadou mezinárodního práva veřejného.
3. Je technikou dynamického výkladu právního textu se zaměřením na jeho předmět a účel.

-
4. Týká se otázek, které byly v minulosti předmětem řízení, v rámci něhož se rozhodovalo o předběžné otázce v obdobné věci (známé také jako „*acte éclairée*“).

5. Soudy členských států (vnitrostátní soudy) mohou:

1. Prohlásit směrnici EU za neplatnou.
2. Samostatně uplatňovat unijního práva.
3. Předkládat žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách Soudnímu dvoru podle článku 267 SFEU – to však vždy záleží na uvážení vnitrostátních soudů.
4. Zrušit platnost nařízení EU, pokud je v rozporu se Smlouvou o fungování Evropské unie.

6. Ve věci *Solange I* SDEU rozhodl a potvrdil, že:

1. Dodržování základních práv je nedílnou součástí obecných zásad unijního práva.
2. Vnitrostátní právní předpisy mohou být „kontrolním parametrem“ unijního práva.
3. Unijní právo není nezávislým pramenem práva.
4. Obsah unijního práva je dán výlučně obsahem vnitrostátních právních předpisů členských států.

7. Některá práva zaručená Listinou se vztahují pouze na občany EU.

1. Pravda
2. Nepravda

8. Všechna práva zaručená Listinou podléhají upřesnění ve vnitrostátních právních předpisech členských států, a proto také podléhají omezení jejich působnosti.

1. Pravda
2. Nepravda

9. Právo na soukromý a rodinný život podle článku 7 Listiny je absolutním právem.

1. Pravda
2. Nepravda

10. Zákaz mučení podle článku 4 Listiny je absolutním právem.

1. Pravda

2. Nepravda

11. Nadřazenost unijního práva zahrnuje:

1. Možnost vždy se dovolávat unijního práva v řízení před vnitrostátním soudem.
2. Absolutní působnost *rationae materiae* SDEU.
3. Skutečnost, že unijní právo má přednost před vnitrostátními právními předpisy v případě jejich rozporu.
4. Ztrátu suverenity členských států.

12. Práva zaručená Listinou mohou být omezena za předpokladu, že:

1. Takové omezení je stanoveno sekundárními unijními právními předpisy.
2. Takové omezení je stanoveno zákonem, je nezbytné a jeho cílem je obecný zájem.
3. Takové omezení je v souladu se zásadou nepřiměřenosti.
4. Takové omezení je předem schváleno Unií.

13. Práva zakotvená v EÚLP (Úmluvě):

1. Nejsou součástí obecných zásad unijního práva.
2. Nemají v rámci unijního práva žádnou souvislost s ochranou lidských práv.
3. Stanoví „minimální standard ochrany“ v rámci Listiny a unijního práva.
4. Plně odpovídají právům chráněným Listinou.

14. Ve věci týkající se ochrany základních práv musí advokát:

1. Zjistit a vybrat, zda klientův případ spadá výhradně pod Listinu nebo pod ochranu EÚLP (Úmluvy).
2. Posoudit možné použití obou systémů ochrany lidských práv na daný případ a zvolit pro svého klienta nejlepší způsob vedení sporu.
3. Plně se spolehnout na rozhodování vnitrostátního soudce (na základě zásady *iura novit curia*).
4. Spoléhat se výhradně na vnitrostátní úroveň ochrany lidských práv.

15. Vnitrostátní soudci:

1. By neměli vnitrostátní právní předpisy vykládat v souladu s unijním právem.
2. Musí vykládat vnitrostátní právní předpisy v souladu s unijním právem, ale pouze za předpokladu, že takový způsob výkladu již vyplývá ze stávající judikatury SDEU.
3. Mohou, a v některých případech musí, předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce SDEU za předpokladu, že výklad otázky spadající do oblasti působnosti unijního práva je nejasný.

-
4. Mohou při svých úvahách rozhodovat zcela podle svého uvážení.

16. Kdy můžete jako advokát zastupující klienta před vnitrostátním soudem uplatnit Listinu základních práv Evropské unie?

1. Kdykoliv jsou dotčena základní práva, bez ohledu na působnost práva EU.
2. Pouze tehdy, pokud daná situace není upraveny vnitrostátním právem.
3. Pokud se věc týká porušení práv spadajících do oblasti působnosti práva EU.
4. Pouze v případě, že Soudní dvůr Evropské unie již rozhodl o obdobném případě.

17. Vnitrostátní právní předpis je v rozporu s právy chráněnými Listinou. Jaké kroky můžete učinit?

1. Požádat Soudní dvůr EU o předběžné rozhodnutí za účelem posouzení, zda je vnitrostátní právo v souladu s právem EU.
2. Okamžitě podat věc k Evropskému soudu pro lidská práva.
3. Použít Listinu k přímému zneplatnění vnitrostátního právního předpisu.
4. Obrátit se na Evropskou komisi, aby zahájila řízení proti členskému státu pro porušení práva EU.

18. Jsou-li ve věci klienta uplatnitelná práva chráněná jak Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv, tak Listinou základních práv EU, co je třeba zvážit při volbě právní strategie?

1. Vždy upřednostnit Listinu, protože poskytuje širší ochranu.
2. Identifikovat ten právní instrument, který poskytuje nejvyšší úroveň ochrany pro konkrétní situaci klienta.
3. Preferovat vnitrostátní ústavní práva před právy vyplývajícími z práva EU a EÚLP.
4. Použít EÚLP jako jediný právní základ, protože je univerzálně platná v Evropě.

19. Právo vašeho klienta na ochranu osobních údajů je porušováno soukromým subjektem, který nedodržuje standardy ochrany údajů stanovené právem EU (GDPR). Jak byste měli postupovat s použitím Listiny?

1. Argumentovat, že soukromý subjekt je povinen dodržovat GDPR, a že porušení práva klienta na ochranu osobních údajů představuje porušení článku 8 Listiny.
2. Postoupit věc přímo Evropskému soudu pro lidská práva k posouzení porušení práva na ochranu osobních údajů.
3. Podat stížnost k Evropské komisi na porušení povinností vyplývajících z GDPR ze strany soukromého subjektu.

-
4. Ignorovat Listinu a soustředit se výhradně na GDPR, protože Listina se nevztahuje na soukromé subjekty.

20. Vašemu klientovi, státnímu příslušníkovi třetí země, byla zamítnuta žádost o vízum národním konzulátem členského státu EU. Jak byste měli postupovat s použitím Listiny?

1. Zaměřit se pouze na napadení rozhodnutí konzulátu podle vnitrostátního imigračního práva, protože Listina se na vízové záležitosti nevztahuje.
2. Argumentovat, že Listina, zejména článek 47 (právo na účinný opravný prostředek), zaručuje právo klienta napadnout zamítnutí víza před nezávislým a nestranným soudem, neboť vnitrostátní orgány aplikují právo EU.
3. Podat stížnost přímo Evropské komisi s argumentem, že rozhodnutí národního konzulátu porušuje právo EU.
4. Odvolat se proti zamítnutí víza k Evropskému soudu pro lidská práva, protože se jedná o otázku základních práv vyplývajících z práva EU.

21. Váš klient, zaměstnanec v EU, byl propuštěn za okolností, které považuje za porušení svých práv podle práva EU. Jak byste měli postupovat, pokud chcete uplatnit článek 30 Listiny (ochrana proti neoprávněnému propuštění)?

1. Argumentovat, že Listina je aplikovatelná, protože směrnice EU v oblasti pracovního práva (např. o zákazu diskriminace a ochraně zaměstnanců) poskytují ochranu proti nespravedlivému propuštění a v daném případě nebyly dodrženy.
2. Soustředit se výhradně na vnitrostátní pracovní právo, protože článek 30 Listiny není přímo aplikovatelný v otázkách propuštění.
3. Napadnout propuštění u vnitrostátního soudu bez odkazu na právo EU, protože Listina neposkytuje specifickou ochranu v pracovních záležitostech.
4. Obrátit se na Evropský soud pro lidská práva podle Evropské úmluvy o lidských právech, protože článek 30 Listiny není v tomto kontextu použitelný.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1. – 1)
2. – 4)
3. – 1)
4. – 1)
5. – 2)
6. – 1)
7. – 1)
8. – 2)
9. – 2)
10. – 1)
11. – 3)
12. – 2)

13. – 3)

14. – 2)

15. – 3)

16. – 3)

17. – 1)

18. – 2)

19. – 1)

20. – 2)

21. – 1)